

ACWA LIFE

Actions for Waters from Source to Sea

Porvoonjoen demoalue

Maatilan varautumisilta
Askola 14.7.2026

Airi Kulmala/MTK

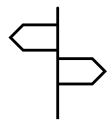
Juha Niemi/Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja
ilmansuojelu ry.

Euroopan unionin
osarahoittama

Mikä on ACWA LIFE?

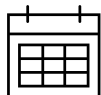
Toimenpiteitä vesien hyväksi maalta merelle

Strateginen LIFE -hanke, joka toteuttaa vesienhoitosuunnitelmia - tavoitteena vesien hyvä tila

Valtakunnallinen hanke, jossa alueellisia painopisteitä

Kesto 8 vuotta, 2026-2033

Budjetti 27,6 M€, josta EU-tuen osuus 60 %

<https://elinvoimakeskus.fi/acwa-life>

Hankepartnerit

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen
vesien- ja ilmansuojeluyhdistys r.y.
Runeberginkatu 17, 06100 PORVOO

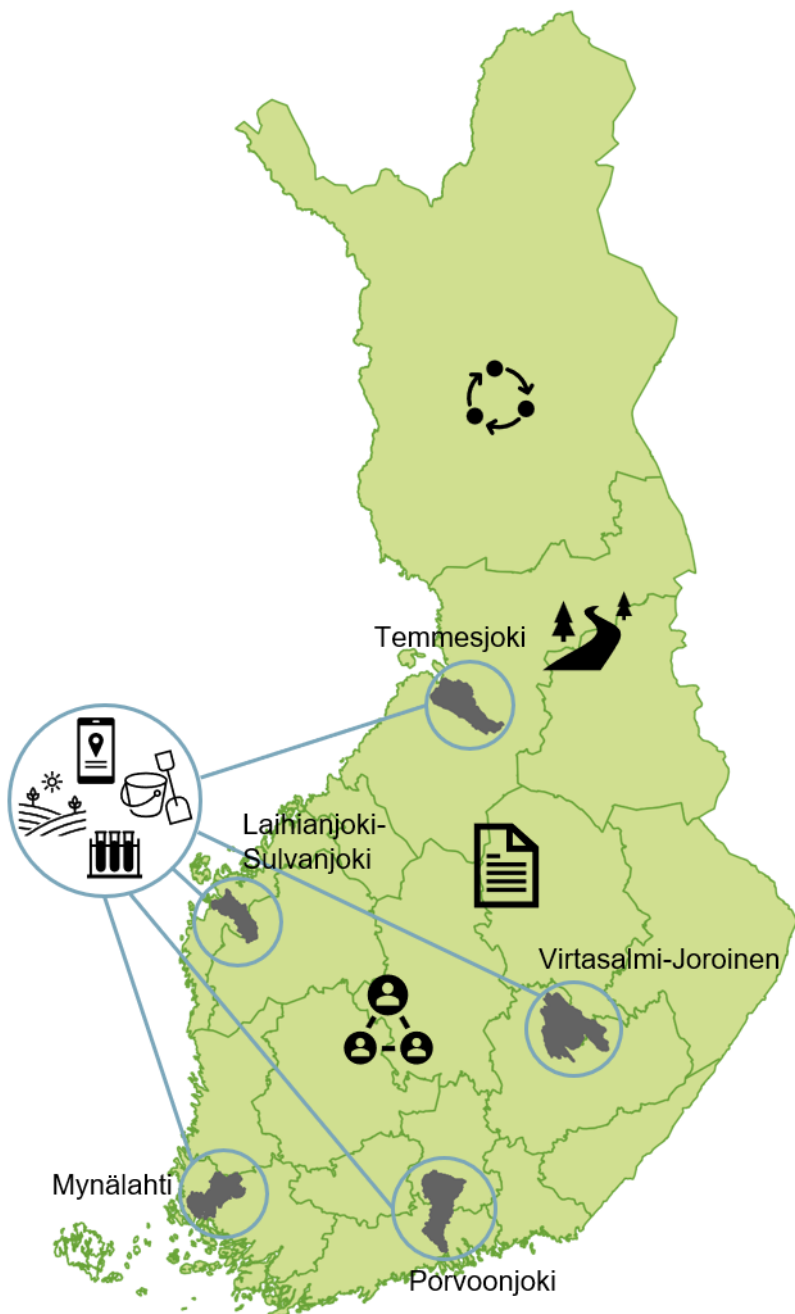

Föreningen vatten- och luftvård
för Östra Nyland och Borgå å r.f.
Runebergsgatan 17, 06100 BORGÅ

LUOMUS

Hankkeen maantieteelli- nen laajuus sekä työpaketit

 ACWA LIFE:n maantieteellinen laajuus

 Demoalue

Kansalliset työpaketit:

 Indikaattorit, työkalut ja menetelmien priorisointi (WP2)

 Tulosten levittäminen ja viestintä (WP6)

 Poliittikasuositukset ja täydentävä rahoitus (WP7)

 Ylöspäin skaalaus (WP9)

ACWA LIFE toimet demoalueilla

 Valuma-aluekoordinaatio (WP3)

 Vesiensuojelutoimenpiteet (WP4)

 Kunnostustoimenpiteet (WP5)

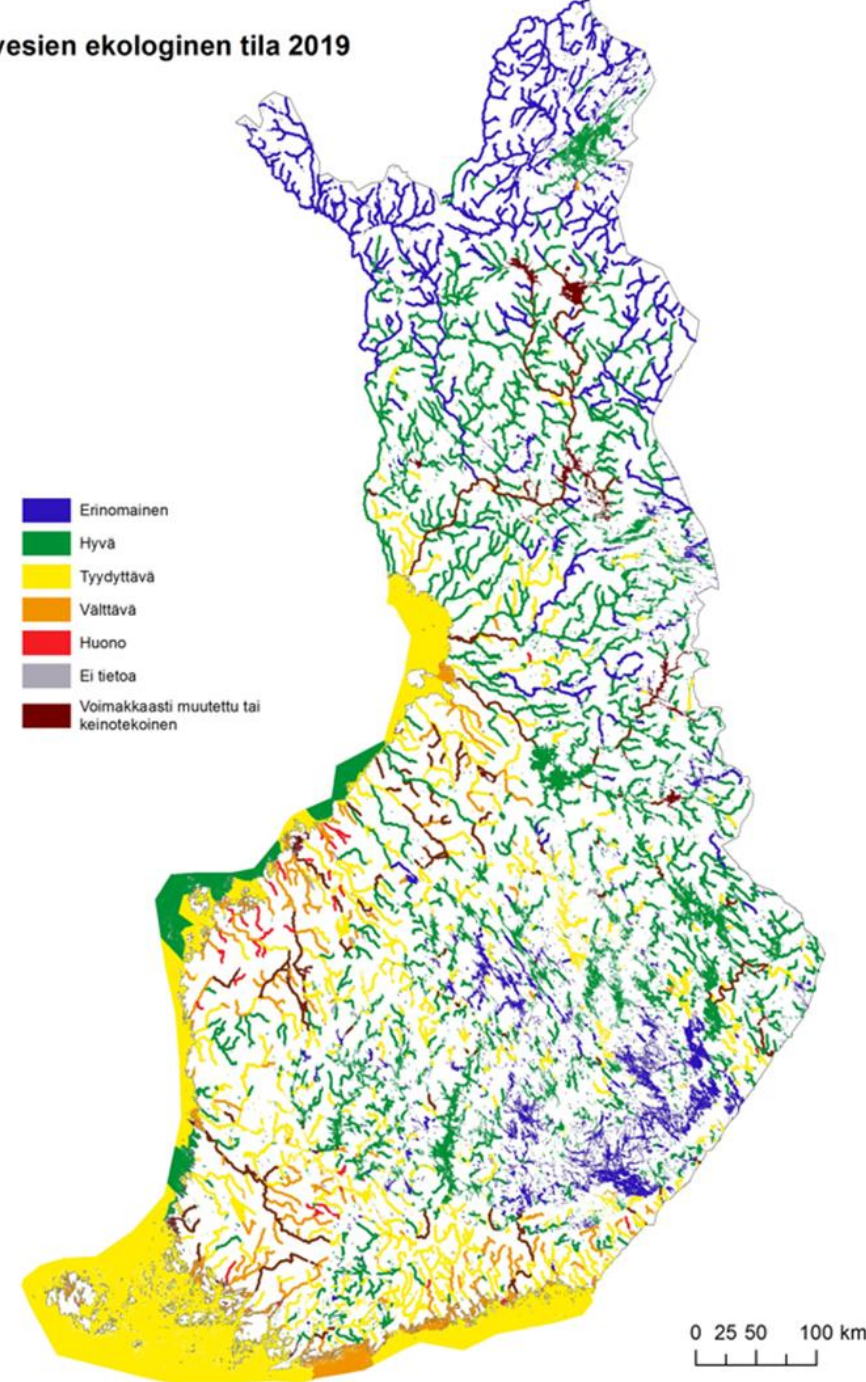
 Seuranta ja vaikutusten arviointi (WP8)

Euroopan unionin
osarahioittama

Hankkeen päätavoite

- Toteuttaa vesienhoitosuunnitelmat ja toimenpideohjelmat täysimääräisesti → tavoitteena on **raivata kaikki esteet** ja pullonkaulat, jotka ovat vesienhoitosuunnitelmien täysimääräisen toimeenpanon esteenä.
- Hanke kohdistuu erityisesti toimenpideohjelmissa (TPO) tunnistettuihin **toteuttamattomiin täydentäviin toimenpiteisiin** ja edistää niiden kansallista täytäntöönpanoa **hankkeen ja täydentävän rahoituksen** avulla vesienhoitosuunnitelmien täysimääräiseksi toteuttamiseksi.

Miksi vesien hyvä tila on tärkeää?

- Vesi on elämän edellytys, tasapainoinen ja hyvinvoiva luonto on kaiken perusta
- Vesiympäristöjen tarjoamat ekosysteemipalvelut, esim. tulvien tasaaminen, pohjaveden muodostuminen, virkistys, ravinto
- Ilmastonmuutos haastaa vesienhallintaa – vaaditaan sopeutumista muuttuviin olosuhteisiin

Kuva:Kulmala

Hankkeen kulmakivet

- **Yhteistyö:** yhteistyöllä hyötyjä ympäristölle ja maanomistajille
- **Osallistaminen** heti alkumetreiltä
- **Vapaaehtoisuus:** maanomistajien ja toimijoiden päätäntävalta
- **Kokonaisvaltaisuus:** valuma-alueen kaikki toiminnot otetaan huomioon

Kuva: Mari Lappalainen

Euroopan unionin
osarahoittama

Hankkeen kulmakivet – valuma-alueelähtöisyys

Hankkeessa toteutetaan toimia **maalta merelle** (source-to-sea) -konseptin mukaisesti → ACWA LIFE:ssä kaikki toiminnot suunnitellaan ja toteutetaan **yli hallinnollisten rajojen valuma-alue tasolla ja yhteistyössä** kaikkien keskeisten sidosryhmien kanssa.

Euroopan unionin
osarahoittama

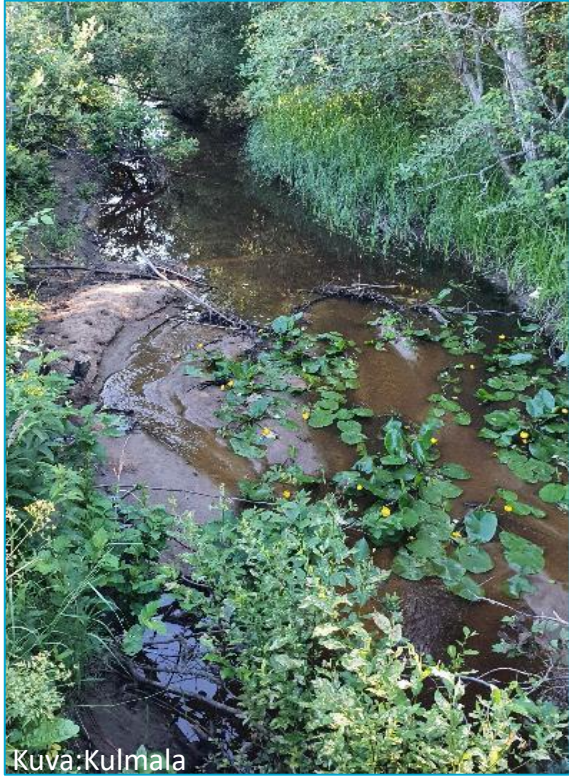
Vesi on maa- ja metsätalouden elinehto

- Peltoviljely tarvitsee vettä sopivan määrän oikeaan aikaan
- Metsissä voi olla kuivatustarvetta, mutta voivat kärsiä myös kuivuudesta

Euroopan unionin
osarahoittama

Kastelu

Kotieläintuotannon veden tarve

- Eläinsuoja, rehuntuotanto, jatkojalostus
- Pohjaveden riittävyys

Euroopan unionin
osarahoittama

Valuma-aluesuunnittelu

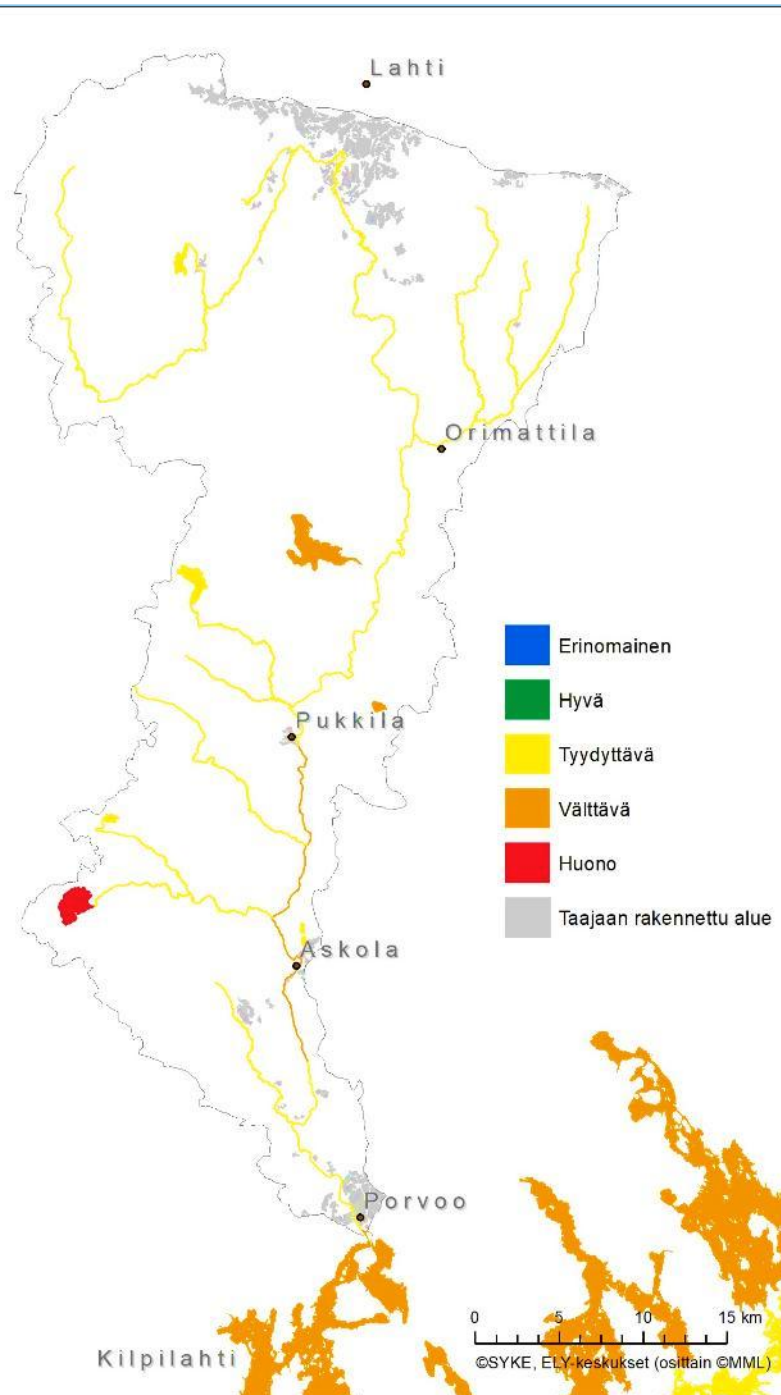
Valuma-aluesuunnittelulla tarkoitetaan erilaisia tavoitteita ja eri tahojen intressejä yhteensovittavaa suunnittelua, joka kohdistuu valuma-alueeseen.

Suunnitelmassa voidaan määritellä valuma-alueen ominaisuuksista riippuen toimenpiteitä vesien ekologisen tilan parantamiseksi, tulva- ja kuivuusriskien vähentämiseksi, maa- ja metsätalouden ja yhdyskuntien ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja hillinnän lisäämiseksi vesienhallinnan keinoin sekä luonnon monimuotoisuuden ja kalastonhoidon edistämiseksi.

Valuma-aluesuunnittelussa toimenpidetarpeita ja -mahdollisuuksia tarkastellaan maanomistus- ja maankäyttömuodot ylittävästi ja toimenpiteiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen.

Euroopan unionin
osarahoittama

Porvoonjoki vuonna 2026

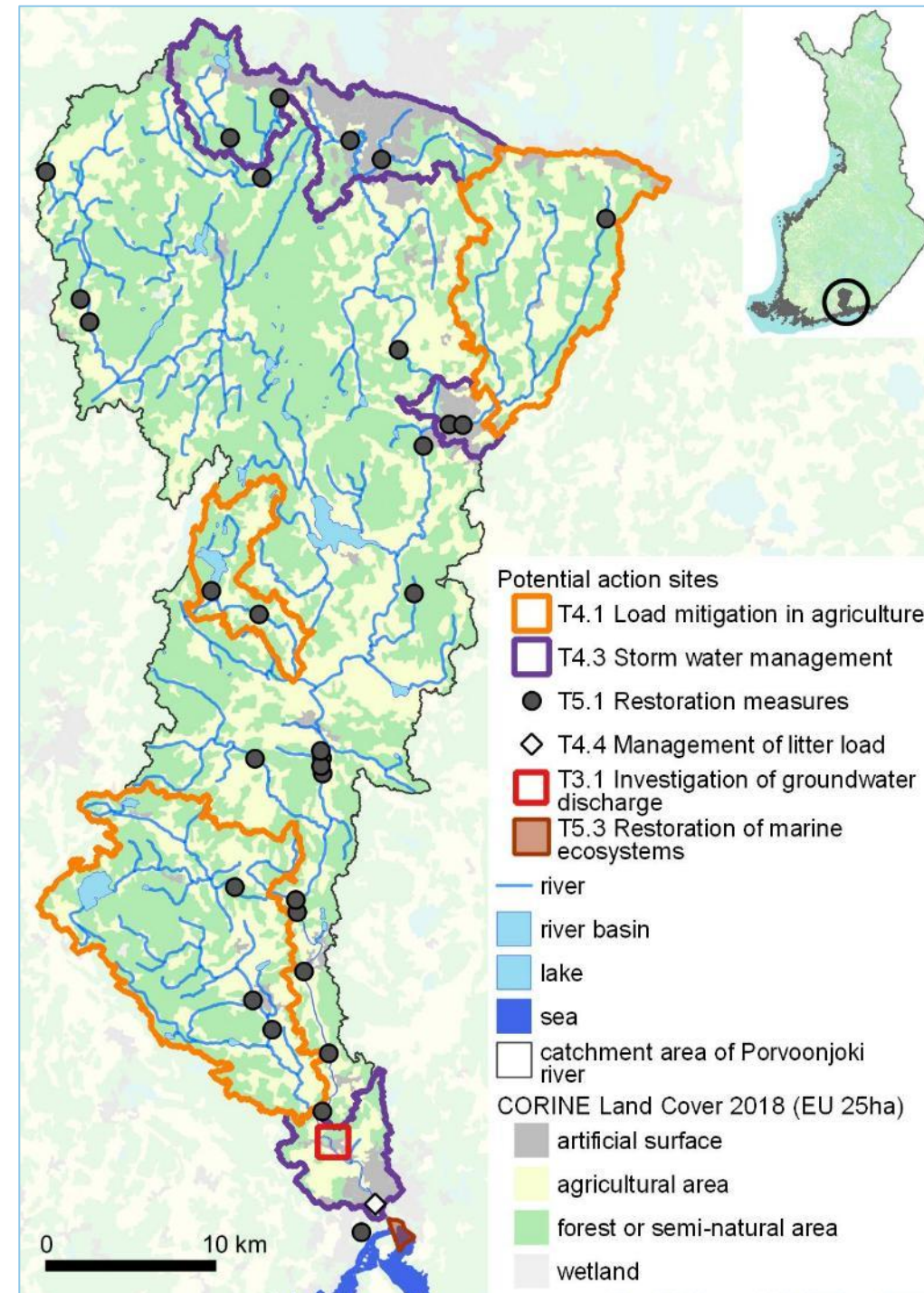
- **Yhdyskuntajätevedet** Lahden ja Nastolan (Lahti Aqua Oy) sekä Orimattilan (Orimattilan Vesi Oy) jätevedenpuhdistamoilta kuormittavat Porvoonjokea ja Palojokea (isoin sivujoki)
- **Hygieeninen laatu** ajoittain huono
- **Tyypillistä voimakkaat virtaamavaihtelut**
 - Suurin osa vuodesta ollaan alivirtaamaolosuhteissa, jolloin vettä joessa vähän
 - Keväisin ja syksyisin virtaamat voivat olla todella suuria
 - Voimalaitosten katkokäyttö
 - Virtaama Vakkolassa alimmillaan alle 1 m³/s, suurimmillaan yli 100 m³/s
 - Erityisesti keväisin haasteita vesienhallinnan osalta, laajoja tulva-alueita pääuoman varrella ja sivupurojen valuma-alueilla
 - Virtaamavaihteluista johtuva eroosio ja voimakas hajakuormitus
 - Vähän virtaamia tasaavia järviä (Isojärven tila huono ja Mallusjärven tila välttävä)
- **Kesäaikaan happiongelmia** joen ylä- ja alaosilla
- **Vaelluskalavesistö**
 - Vaellusyhteys nykyisellään Orimattilan Tönnönkoskelle asti
 - Taimen lisääntyy luontaisesti joen eri osilla ja sivupuroissa
 - Vahva täplärapukanta
 - Jätevesipuhdistamoiden velvoiteistutuksina kirjolohta kalastettavaksi
 - EU:n direktiivilajeista esiintyy laajalti mm. saukkoa ja vuollejokisimpukkaa
- **Porvoonjoen tila menossa hiljalleen parempaan suuntaan, mutta edelleen ongelmana**
 - Liian voimakas ravinnekuormitus valuma-alueelta ja yhdyskuntajätevesistä
 - Heikko hygieeninen vedenlaatu
 - Tulvat ja suuret virtaamavaihtelut
 - Hulevesikuormitus
 - Vieraslajit
 - Ekologinen tila paljon hyvää huonompi

**Euroopan unionin
osarahioittama**

Porvoonjoen demoalue

- **Mahdolliset intensiivialueet toimenpiteille**
 - Pikkujoki (Porvoo/Askola)
 - Piurunjoen/Sääksjärvenojan vesistö (Askola/Pornainen/Mäntsälä)
 - Rapuoja (Mäntsälä/Orimattila/Myrskylä)
 - Palojoki (Orimattila/Lahti)
- Toimenpiteitä kaikkien kuntien alueella ja siellä missä toimenpiteet vaikuttavia
- **Toimenpiteitä:**
 - Pääuoman koskien ennallistamiset
 - Purojen ja pienten virtavesien ennallistamiset
 - Hulevesitoimenpiteet taajama-alueilla, hulevesikuormituksen vähentäminen hulevesiuomissa
 - Valuma-alueen vesien- ja kuormituksen hallinnan toimenpiteiden valmistelu ja ohjaus (valuma-alue talkkari), toteutus eri toimijoiden panoksella
 - Kalojen alasvaelluksen helpottaminen
 - Mikromuovin ja roskaantumisen vähentämistoimet
 - Haitta-aineiden vähentämistoimet (PFAS)
 - Ympäristökasvatus ja viestintä
- Toimenpiteitä toteutetaan siellä, missä **paikallista ja alueellista kiinnostusta sekä maanomistajien ja vesialueen omistajien suostumus ja luvat toimenpiteille**
- **Suunnittelu ja valmistelu yhdessä maanomistajien kanssa**

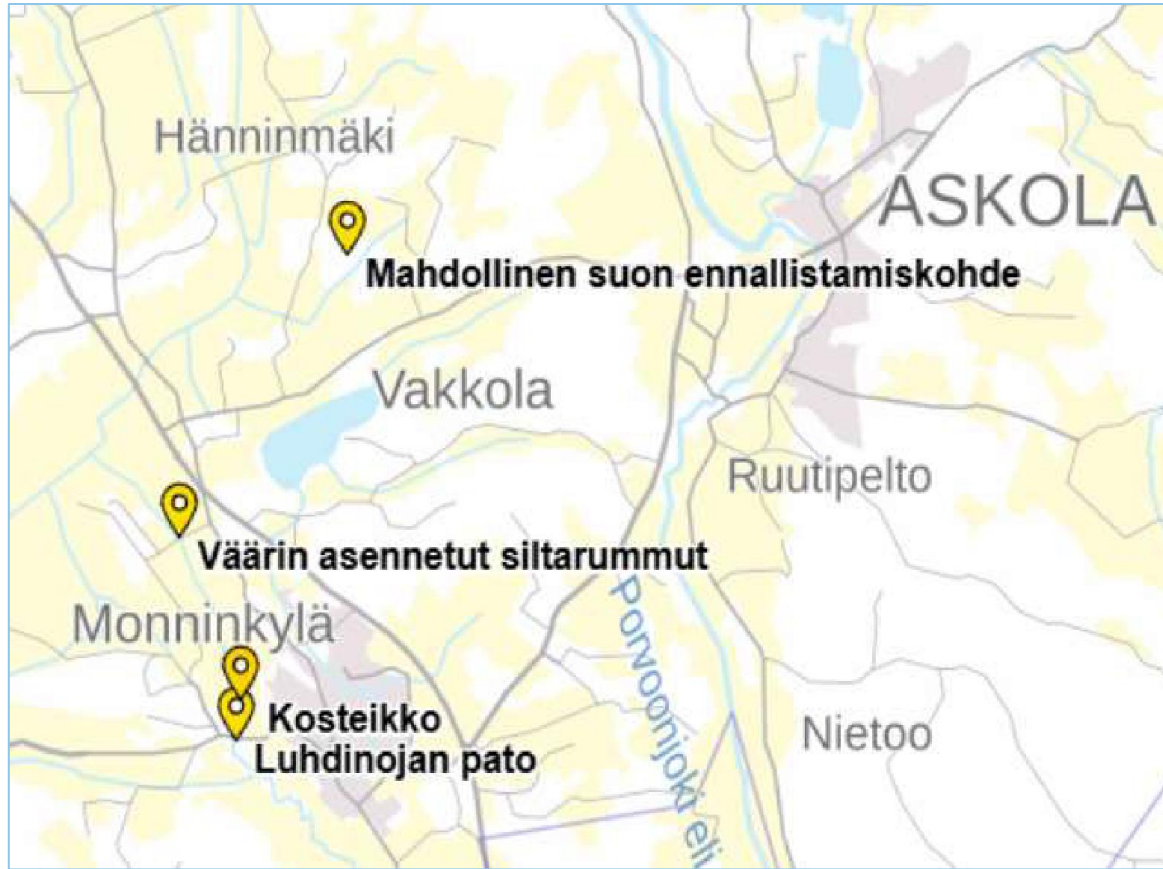

Kohteet Porvoonjoen demoalueella

Iiris Kokkonen
Meriasiantuntija
WWF Suomi

iiris.kokkonen@wwf.fi

Pikkujoki (Vähäjoki), Askola

- Valuma-alue 101 km² (60 % metsää, 30 % maatalousaluetta)
- Ekologinen tila: tyydyttävä
- Kohteet:
 - ✓ Luhdinojan pato, vaellusesteen poisto ja vesienhallinta pohjakynnyksillä
 - ✓ Väärin asennettujen tierumpujen korjaus
 - ✓ Mahdollinen suon ennallistaminen, Lamminsuo
 - ✓ Mahdollinen paikka pienelle kosteikolle
 - ✓ Virtavesikunnostuksia

Luhdinojan pato ja siltarummut

Kuvat: Jenny Jyrkänkallio-Mikkola WWF

Mahdollisia virtavesien ennallistamiskohteita

- **Pääuoman koskien kunnostus ja ennallistaminen 5 kpl**
 - **Prioriteettikohteet** Henttalankoski Porvoossa ja Hiirkoski Askolassa
 - **Toteuttamiskelpoiset kohteet** myös Syvänojangoski (Pukkila) ja Luumyllynkoski (Orimattila), Strömsberginkoski (Porvoo).
Varakohteita, jos joku ei toteudu tai jos resursseja toteuttaa jotain lisää: Onkimaankoski, Putaankoski, Myllykulmankoski, Pukkilan kosket (Myllykoski, Kivikoski, Haudankoski)
- **Sivupurojen kunnostukset/ennallistamiset (12 kpl)**
 - Porvoon Pikkujoki: Myllynkoski ja Suutalankoski toteutettu 2024, Ilmokaisenkoski toteutettu 2025. Huhtaankoski – ei toteudu. Silakanojalla mahdollinen kunnostuskohde. Piurunjoki/Piurunkoski, Torpinkoski (luonnonmukainen kalatieratkaisu samaan yhteyteen), Rapuojan Paapionkosket ja Myllylä, Sahajärven vaellusesteiden poisto, Monninkylän padon poisto tai kalatie, Palojoen ”Ankkapuiston koski tai Myllylän koski” Orimattilan keskustassa, Hollolan Vähäjoki: Autjoki ja Koivusillanjoki 3-4 kohdetta, Gammelbackanpuro
- **Kaupunkipurot; hulevedet ja monimuotoisuus (kunnostuskohteita 10 kpl)**
 - Lahdesta: Paskurinoja, Keijupuiston puroalue, Kempinoja, Erviänoja. Porvoosta: Suomenkylänpuro, Säterihaanpuro, Skaftkärr, Träskesbäcken. Pukkila: Koskustenoja. Orimattila: Lintulanpuro
- **Kalojen alasvaellustoimenpiteet, uusien keinojen pilotointi**

Euroopan unionin
osarahoittama

Maanomistajien neuvonta ja avustaminen toimenpiteiden suunnittelussa ja valmistelussa

- Apua maa- ja metsätalouden toimenpiteiden suunnitteluun ja valmisteluun
 - Metsäkeskus, WWF, elinvoimakeskukset, MTK
- Toimenpiteiden kirjo
 - Kosteikot
 - Kaksitasouomat
 - Tulvatasanteet
 - Pohjakynnykset
 - Suojavyöhykkeet
 - Soiden ennallistamistoimet
 - Vesien pidätys ja viivytys valuma-alueella
 - Valuma-alueelähtöinen suunnittelu
 - ...

Euroopan unionin
osarahoittama

Kiitos ja hyvää kesän jatkoa!

Porvoonjoen demoalueen asioissa voi olla
yhteydessä Itä-Uudenmaan ja

Porvoonjoen vesien- ja
ilmansuojeluyhdistykseen:

Juha Niemi

050-5710335

Juha.niemi@vesi-ilma.fi

Euroopan unionin
osarahoittama